

شماره ۱۰۱/۱۷۳۰۷۷۳:

تاریخ : ۱۳۸۲/۹/۱۵

**بخشنامه به دستگاههای اجرایی ،
مشاوران و پیمانکاران**

موضوع : دستورالعمل خواه تعديل آحادبهای پیمان ها

به استناد ماده ۲۳ قانون برنامه و بودجه و آین نامه اجرایی آن ، تصویب نامه شماره ۶۱۵۰۰ مورخ ۲۱/۷/۱۳۶۳ هیات وزیران و در چارچوب نظام فنی و اجرایی طرحهای عمرانی کشور (تصویب نامه شماره ۲۴۵۲۵ ت ۵۱۴۸۹۸ مورخ ۱۳۷۵/۰۴/۰۴ هیات وزیران) ، به پیوست دستورالعمل جدید روش تعديل حادبهای پیمانها ، از نوع گروه اول (لازم الاجرا) که به تصویب شورایعالی فنی رسیده است ، در ۸ صفحه ابلاغ می گردد ، تا برای کارهایی که پس از ابلاغ این بخشنامه مبادرت به اخذ پیشنهاد قیمت ، به روش مناقصه یا ترک مناقصه ، می شود ملاک عمل قرار گیرد . در صورتیکه دستگاههای اجرایی اسناد مناقصه ای را برای اخذ پیشنهاد قیمت در اختیار پیمانکاران قرارداده باشند ، لازم است یک نسخه از این بخشنامه و دستورالعمل پیوست آن را بعنوان دستورالعمل جایگزین دستورالعمل تعديل قبلی برای آنها ارسال دارند تا پیمانکاران پیشنهاد قیمت خود را براین اساس ارایه نمایند .

با توجه به اینکه دستورالعمل پیوست ، شاخص مبنای دوره سه ماهه مربوط به محاسبه فهرستهای پایه حذف شده است بنابراین چنانچه در فاصله زمانی ابلاغ دو فهرست بهای پایه متواتی که "ممولا" حدود یکسال است ، تغییرات قابل ملاحظه ای در قیمتها ایجاد شود ، این سازمان ضرایب متناسبی را ابلاغ خواهد نمود تا با اعمال آن ، برآورد هزینه کارها به هنگام شوند .

بسمه تعالیٰ

ریاست جمهوری

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور
رئیس سازمان

شماره:	۱۰۱/۱۷۳۰۷۳	بخشنامه به دستگاههای اجرایی، مشاوران و پیمانکاران
تاریخ:	۱۳۸۲/۹/۱۵	

موضوع: دستورالعمل نحوه تغییر آhadibهای پیمان‌ها

به استناد ماده ۲۳ قانون برنامه و بودجه و آینندۀ اجرایی آن، تصویب‌نامه شماره ۶۱۵۰۰ مورخ ۱۳۶۳/۷/۲۱ هیات وزیران و در چارچوب نظام فنی و اجرایی طرحهای عمرانی کشور (تصویب‌نامه شماره ۲۴۵۲۵/۱۴۸۹۸ ت) مورخ ۱۳۷۵/۴/۴ (هیأت وزیران)، به پیوست دستورالعمل جدید روش تغییر آhadibهای پیمان‌ها، از نوع گروه اول (لازم‌الاجرا) که به تصویب شورایعالی فنی رسیده است، در ۸ صفحه ابلاغ می‌گردد، تا برای کارهایی که پس از ابلاغ این بخشنامه مبادرت به‌أخذ پیشنهاد قیمت، به روش مناقصه یا ترک مناقصه، می‌شود ملاک عمل قرار گیرد.

در صورتی که دستگاههای اجرایی استناد مناقصه‌ای را برای اخذ پیشنهاد قیمت در اختیار پیمانکاران قرار داده باشند، لازم است یک نسخه از این بخشنامه و دستورالعمل پیوست آن را عنوان دستورالعمل جایگزین دستورالعمل تغییر قبلی برای آنها ارسال دارند تا پیمانکاران پیشنهاد قیمت خود را براین اساس ارائه نمایند. با توجه به اینکه در دستورالعمل پیوست، شاخص مبنای دوره سه‌ماهه مربوط به محاسبه فهرستهای پایه حذف شده است بنابراین چنانچه در فاصله زمانی ابلاغ دو فهرست بهای پایه متوالی که معمولاً "حدود یکسال است، تغییرات قابل ملاحظه‌ای در قیمت‌ها ایجاد شود، این سازمان ضرایب متناسبی را ابلاغ خواهد نمود تا با اعمال آن، برآورد هزینه کارها بهنگام شوند.

محمد ستاری‌فر

معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان

بسمه تعالیٰ

صفحه ۱ از ۸	دستورالعمل نحوه تعديل آhadبهای پیمانها
	پیوست بخشنامه شماره ۱۰۱/۱۷۳۰۷۳ مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۵

۱. تعاریف

تعاریف زیر به واژه‌ها و اصطلاحاتی اختصاص دارد که در این دستورالعمل مورد استفاده قرار می‌گیرند.

۱-۱. دوره

هر یک از سمه‌ماهه‌های منتهی به خرداد، شهریور، آذر یا اسفند.

۱-۲. شاخص

عددی که متوسط تغییرات قیمت هر دوره را نسبت به دوره پایه نشان می‌دهد.

۱-۳. دوره پایه

دوره‌ای که تمامی شاخصهای مربوط به آن عدد صد (۱۰۰) است.

۱-۴. فهرست‌بها

هر یک از فهرستهای واحد بهای پایه در رشته‌های مختلف که از طرف سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ابلاغ می‌شود.

۱-۵. شاخص گروهی (فصلی)

عددی که متوسط تغییرات قیمت‌های واحد اقلام یک فصل از فهرست بهای واحد پایه در هر دوره را، نسبت به دوره پایه نشان می‌دهد.

۱-۶. شاخص رشته‌ای

عددی که متوسط تغییرات قیمت‌های واحد اقلام یک رشته از فهرست بهای واحد پایه در هر دوره را، نسبت به دوره پایه نشان می‌دهد.

۱-۷. شاخص کلی

عددی که متوسط تغییرات قیمت‌های واحد اقلام تمامی فهرستهای واحد پایه در هر دوره را، نسبت به دوره پایه نشان می‌دهد.

پیوست بخشنامه شماره ۱۰۱/۱۷۳۰۷۳ مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۵

۱-۸. شاخص مبنای پیمان**۱-۸-۱. در مناقصه**

یک دوره سهماهه قبل از دوره سهماهه‌ای که آخرین روز مهلت تعیین شده توسط کارفرما برای تسلیم پیشنهاد قیمت پیمانکار در آن واقع شده است.

۱-۸-۲. در ترک مناقصه

یک دوره سهماهه قبل از دوره سهماهه‌ای که پیشنهاد نهایی پیمانکار به صورت کتبی تسلیم کارفرما شده است.

۱-۹. شاخص دوره انجام کار

شاخص دوره انجام عملیات اجرایی، مربوط به آن دوره.

۱-۱۰. کارکرد دوره

مبلغ کارهای انجام شده طی آن دوره، شامل عملیات اجرایی، مصالح پایکار و هزینه تجهیز یا برچیدن کارگاه.

۱-۱۱. ضریب تعدیل

ضریبی که از رابطه:

$$\frac{\text{شاخص دوره انجام کار}}{\text{شاخص مبنای پیمان}} = \text{ضریب تعدیل} - ۱ \times ۰/۹۵$$

بدست می‌آید.

۱-۱۲. کارهای جدید

کارهایی که پس از انعقاد پیمان، در حین اجرای عملیات و در چارچوب موضوع پیمان به پیمانکار ابلاغ شود و برای آنها قیمت و مقدار در فهرست بهای منضم به پیمان، پیش‌بینی نشده است.

۱-۱۳. تاخیر مجاز

آن بخش از تطویل مدت پیمان که، خارج از قصور پیمانکار باشد.

صفحه ۳ از ۸	دستورالعمل نحوه تعدیل آhadبهای پیمانها
	پیوست بخشنامه شماره ۱۰۱/۱۷۳۰۷۳ ۱۳۸۲/۹/۱۵ مورخ
۱۴. تاخیر غیرمجاز	
آن بخش از تطویل مدت پیمان که، ناشی از قصور پیمانکار باشد.	
۱۵. مدت پیمان	
مدت اولیه پیمان با احتساب تاخیرهای مجاز (تمدید مدت)، خارج از قصور پیمانکار.	
۱۶. مبلغ کارکرد صورت وضعیت	
تفاوت مبلغ صورت وضعیت موردنظر با صورت وضعیت قبلی برای هر فصل از هر یک از فهرستهای منضم به پیمان.	
۲. انتخاب نوع شاخص برای محاسبه تعدیل	
۲-۱. پیمانهایی که براساس قیمت‌های واحد پایه منعقد شده‌اند.	
۲-۱-۱. مبلغ کارکرد	
مبلغ کارکرد، با شاخص‌های گروهی (فصلی) فهرست بهای واحد پایه مربوط تعدیل می‌شود.	
۲-۱-۲. مبلغ تجهیز و برچیدن کارگاه	
مبلغ تجهیز و برچیدن کارگاه، با شاخص کلی تعدیل می‌شود.	
۲-۱-۳. مبلغ مصالح پایکار	
مبلغ مصالح پایکار هر فهرست پایه، با شاخص گروهی فصل‌های مربوط به مصالح موردنظر تعدیل می‌شود.	
تبصره ۱: مبالغ مصالح پایکار مربوط به سیمان، شن و ماسه با شاخص‌های گروهی فصل "بن درجا" در فهرست مربوط تعدیل می‌شود.	

پیوست بخشنامه شماره ۱۰۱/۱۷۳۰۷۳ مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۵

تبصره ۲: در موارد خاص مانند قلت مبلغ برآورد و یا غیرقابل تفکیک بودن اقلام کار به فصول فهرست بها برای استفاده از شاخص‌های گروهی، بنا به تشخیص دستگاه اجرایی، می‌توان به جای شاخص گروهی از شاخص یا شاخص‌های رشته‌ای مربوط استفاده کرد، در این صورت باید مراتب با تعیین رشته و یا رشته‌های مربوط، در اسناد و مدارک مناقصه و پیمان درج شود. در غیر اینصورت در تمام حالات برای محاسبه تعدیل از شاخص‌های گروهی برای اقلام کار و کلی برای تجهیز و برچیدن کارگاه طبق ضوابط این دستورالعمل استفاده خواهد شد.

۱-۴. اقلام ستاره‌دار

ردیفهای غیرپایه (اقلام ستاره‌دار)، که برای آنها قیمت پایه تهیه نشده است و هنگام تهیه برآورد قیمت آنها مطابق دستورالعمل مربوط تعیین و تصویب می‌گردد، مشابه سایر ردیفهای فصل مربوط تعدیل می‌شوند.

۱-۵. کارهای جدید

۱-۵-۱. قیمت کارهای جدیدی که از فهرست بهای واحد پایه منضم به پیمان، یا فهرست بهای واحد پایه‌ای که قیمت پیمان از آن انتخاب می‌شود، با شاخص گروهی فصل مربوط تعدیل می‌گردد. شاخص مبنای تعديل این نوع کارها، همان شاخص مبنای پیمان خواهد بود.

۱-۵-۲. قیمت کارهای جدید در پیمانهای منعقده براساس قیمتهای واحد پایه، که برای آنها قیمت در فهرست بهای منضم به پیمان، یا فهرست بهای واحد پایه‌ای که قیمت پیمان از آن گرفته شده، درج نشده است، با شاخص گروهی فصل مربوط تعدیل می‌شود. شاخص مبنای تعديل این نوع کارها، شاخص دوره سهماهه‌ای است که براساس قیمتهای آن دوره، قیمت کار جدید تعیین و تصویب شده است.

برای محاسبه تعديل در این حالت ابتدا قیمت کار جدید به عدد حاصل از عبارت:

$$\frac{\text{شاخص مبنای کار جدید}}{\text{شاخص مبنای پیمان}} = \frac{۹۵}{۹۰ + ۰,۰۵}$$

تقسیم می‌گردد، تا به قیمتهای دوره سه ماهه مربوط به مبنای پیمان تبدیل شود، سپس مانند سایر ردیفهای قیمت منضم به پیمان، تعديل می‌گردد.

پیوست بخشنامه شماره ۱۰۱/۱۷۳۰۷۳ مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۵

۱-۶. در کارهایی که بنا به علی از قبیل شرایط ویژه، طبیعت و نوع کار، استفاده مستقیم از شاخصهای فهرست‌های پایه و یا روش تعديل این دستورالعمل مناسب نیست، دستگاه اجرایی باید قبل از واگذاری کار، روش موردنظر برای تعديل قیمت این نوع کارها را، طی گزارش توجیهی به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور (دبيرخانه شورای عالی فنی) پیشنهاد کند، تا پس از تصویب شورای عالی فنی، ملاک عمل قرار گیرد.

۲-۱. پیمانهایی که فهرست بهای واحد پایه برای آنها ابلاغ نشده است.

در این پیمانها، تطبیق فهرست‌بهای موردنظر با انواع فهرست‌های پایه و فصل‌های مربوط به آنها، هنگام تهیه فهرست مقادیر و برآورد کار و قبل از ارجاع کار، توسط دستگاه اجرایی انجام می‌شود. نرخ پیمان این نوع کارها، مطابق روش این دستورالعمل مورد تعديل قرار می‌گیرد. قیمت کارهای جدید در این پیمانها، طبق مفاد بند (۲-۵-۱-۲) تعديل می‌گردد.

۳. تعديل بخش ارزی

در پیمانهایی که تمام یا بخشی از پرداختهای آنها ارزی است، در صورت نیاز به تعديل بخش ارزی، باید مطابق بند (۲-۱-۶) عمل گردد.

۴. شاخص تعديل کارکرد در دوره تاخیر

۴-۱. تاخیر مجاز

عملیات اجرا شده در مدت تاخیر مجاز، با شاخصهای دوره مربوط به انجام کار، تعديل می‌شود.

۴-۲. تاخیر غیرمجاز

عملیات اجرا شده در مدت تاخیر غیرمجاز، با متوسط شاخصهای دوره‌های مربوط به مدت پیمان (مدت درج شده در پیمان و مدت‌های تمدید شده) تعديل می‌شود.

پیوست بخشنامه شماره ۱۷۳۰۷۳-۱۰۱/۹/۱۵ مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۵

۴-۳. شاخص علیالحساب برای دوران تاخیر

در پایان مدت اولیه و یا هر تمدید پیمان، دستگاه اجرایی مکلف است بنا به تقاضای پیمانکار، تاخیرها را رسیدگی و شاخص‌های تعديل کارکرد دوره‌های بعد را، با توجه به نوع تاخیرها مشخص نماید. تا انجام این رسیدگی، تعديل کارکردهای بعد از مدت اولیه یا هر تمدید پیمان، حسب مورد با شاخص‌های دوره سه ماهه مربوط به پایان مدت اولیه یا هر تمدید پیمان، محاسبه و به صورت علیالحساب پرداخت خواهد شد.

۵. محاسبه تعديل صورت وضعیت‌ها

۵-۱. برای محاسبه تعديل هر صورت وضعیت، ابتدا دوره‌های مربوط به کارکرد آن صورت وضعیت مشخص، سپس با استفاده از شاخص‌های گروهی مربوط و شاخص مبنای پیمان، ضرایب تعديل محاسبه می‌شود. مبلغ تعديل هر فصل از حاصلضرب ضریب تعديل در مبلغ کارکرد صورت وضعیت آن فصل، مربوط به دوره (سه ماهه) موردنظر بدست می‌آید. مبلغ تعديل صورت وضعیت حاصل جمع جبری مبالغ تعديل کارکرد فصل‌ها، مصالح پایکار مربوط به هر فصل و تجهیز (یا برچیدن) کارگاه تا تاریخ صورت وضعیت موردنظر خواهد بود.

تبصره: به منظور تعیین دوره‌های سه ماهه هر صورت وضعیت برای مشخص شدن شاخص‌های دوره سه ماهه، تاریخ واقعی انجام کارها در کارگاه ملاک عمل است و سایر زمانها مانند تاریخ تهیه صورت وضعیت و یا تاریخ ارسال آن ملاک عمل نمی‌باشد.

یادآوری: به منظور کاهش حجم محاسبات تعديل، تأکید می‌شود در آخر هر ماه شمسی، صورت وضعیت کارهای انجام شده تا آن تاریخ، همراه با مقدار مصالح، به تفکیک هر فصل و تجهیز کارگاه انجام شده، تنظیم شود.

۵-۲. تعديل مبلغ مابه التفاوت بین آخرین صورت وضعیت موقت و قطعی

مبلغ مابه التفاوت بین آخرین صورت وضعیت موقت و صورت وضعیت قطعی، چنانچه مربوط به عملیات انجام شده بین تاریخ شروع پیمان و تاریخ آخرین صورت وضعیت موقت باشد، در صورت مشخص بودن دوره انجام، طبق شاخصهای دوره مربوط و در غیر اینصورت با متوسط شاخص‌های دوره‌های مدت یاد شده تعديل می‌شود.

پیوست بخشنامه شماره ۱۰۱/۱۷۳۰۷۳ مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۵

۱-۲-۵. چنانچه عملیات تمام یا قسمتی از مبلغ مابهالتفاوت، در مدت تاخیر غیرمجاز پیمان انجام شده باشد، تعديل آن طبق مفاد بند (۲-۵) صورت میگیرد.

۳-۵. گرد کردن ضریب تعديل

ضریب تعديل، با سه رقم اعشار در محاسبات وارد میشود. این ضریب ابتدا با چهار رقم اعشار محاسبه میگردد، چنانچه رقم چهارم اعشار پنج یا بزرگتر باشد، رقم چهارم حذف و یک واحد به رقم سوم اعشار اضافه میشود. در صورتی که رقم چهارم اعشار، کوچکتر از پنج باشد، حذف میگردد.

۶. تعديل پیمانهایی که خاتمه مییابند

چنانچه براساس اسناد و مدارک پیمان، بدون آنکه قصوری متوجه پیمانکار باشد، پیمان خاتمه داده شود، کارکرد پیمانکار طبق این دستورالعمل مشمول تعديل آhadibeha خواهد بود.

۷. تعديل پیمانهایی که فسخ میشوند

چنانچه براساس اسناد و مدارک پیمان، به علت قصور پیمانکار، پیمان فسخ شود، تعديل مبلغ کارهای انجام شده طبق این دستورالعمل محاسبه میشود.

۸. تغییر ضریب ۹۵/۰ در رابطه ضریب تعديل

۸-۱. در پیمانهایی که در مدت اولیه (مدت درج شده در موافقنامه)، به اتمام رسیده و تحويل موقت شوند، عدد ۹۵/۰ در رابطه "ضریب تعديل" به عدد یک تبدیل میشوند.

۸-۲. در پیمانهایی که تا مدت پیمان (مدت اولیه بعلاوه تاخیرهای مجاز) به اتمام رسیده و تحويل موقت شوند، عدد ۹۵/۰ در رابطه "ضریب تعديل" به عدد ۹۷۵/۰ تبدیل میشوند.

۸-۳. مبلغ مابهالتفاوت ناشی از تبدیل عدد ۹۵/۰ به یک، یا ۹۷۵/۰ در مورد پیمانهای مشمول، حسب مورد، همزمان با صورت وضعیت قطعی به پیمانکار پرداخت میشود.

پیوست بخش‌نامه شماره ۱۷۳+۷۳/۱۰۱/۱۳۸۲/۹ مورخ ۱۵

۹. مبنای محاسبه تعديل و نحوه ارائه آن

۱-۹. پیمانکار مبالغ تعديل آحادیبها را براساس صورت‌وضعیتهای تایید شده توسط کارفرما محاسبه می‌نماید و به منظور بررسی و پرداخت، به نحوی که در بند (الف) ماده ۳۷ شرایط عمومی پیمان تعیین شده است، مانند صورت‌وضعیتها برای مهندس مشاور ارسال می‌دارد.

۲-۹. تا اعلام شاخص‌های قطعی دوره انجام کار، تعديل صورت‌وضعیت‌ها با استفاده از آخرین شاخص‌های ابلاغ شده مربوط (موقعت یا قطعی)، محاسبه و به صورت علی‌حساب پرداخت می‌شود. با اعلام شاخص‌های قطعی دوره انجام کار، تعديل طبق این دستورالعمل محاسبه و مبالغ آن به صورت قطعی به حساب پیمانکار منظور می‌گردد.

۱۰. برای سهولت محاسبات و رسیدگی به آنها، استفاده از جدولهای مناسب (مانند نمونه‌های پیوست) توصیه می‌شود.

نالجه اطلاعات تعديل صورت وضعیت شماره

جدول بیک

۳- مفهومیات صورت وضعیت‌ها و دوره‌ها	
۲-۱. تاریخ صورت وضعیت فعلی موقع شماره	*
۲-۲. تاریخ صورت وضعیت قبلی موقع شماره	
۲-۳. مدت کارکرد (اوز)	
۲-۴. مدت کارکرد در دوره‌های سه ماهه برپویش صورت وضعیت	
۲-۴-۱. مدت کارکرد در دوره‌های سه ماهه	سال
۲-۴-۲. مدت کارکرد در دوره‌های سه ماهه	سال
۲-۴-۳. مدت کارکرد در دوره‌های سه ماهه	سال
۲-۴-۴. مدت کارکرد در دوره‌های سه ماهه	سال
۲-۵. نسبت مدت کارکرد در دوره سه ماهه به مدت کارکرد:	
۲-۵-۱. نسبت کارکرد در دوره سه ماهه	سال
۲-۵-۲. نسبت کارکرد در دوره سه ماهه	سال
۲-۵-۳. نسبت کارکرد در دوره سه ماهه	سال
۲-۵-۴. نسبت کارکرد در دوره سه ماهه	سال

۱- مفهومیات پیمان	
۱-۱. موضوع پیمان:	۱-۱
۱-۲. نام کارفرما:	۱-۲
۱-۳. نام مشاور یا دستگاه نظارت:	۱-۳
۱-۴. نام سازنده پیمانکار:	۱-۴
۱-۵. مدت مندرج در پیمان:	۱-۵
۱-۶. مدت پیمان (مدت مندرج در پیمان و مدت‌های تمدید شده):	۱-۶
۱-۷. دوره مبنای پیمان: سه ماهه	۱-۷
۱-۸. تاریخ شروع به کار:	۱-۸
۲- خلاصه محتویه تعديل	
فهودست بهای منضم به پیمان	
مبلغ تعديل به دلار	
۲-۱. نسبت کارکرد در دوره سه ماهه	سال
۲-۲. نسبت کارکرد در دوره سه ماهه	سال
۲-۳. نسبت کارکرد در دوره سه ماهه	سال
۲-۴. نسبت کارکرد در دوره سه ماهه	سال

۴- وضعیت تعديل قرارداد اینچه صورت وضعیت	
جمع مبالغ تعديل لایحه صورت وضعیت قبلی شماره	مشاور:
تمدلیل مابالا ثالوث صورت وضعیت موقع و صورت وضعیت قبل از آن (نقش از جمع جدول ۳)	کارفرما:
جمع مبالغ تعديل تا صورت وضعیت موقع شماره (حاصل جمع در پیش فوک)	ناظر:

* نحوه شمارش روزهای کارکرد صورت وضعیت‌ها موقت: دوره کارکرد هر صورت وضعیت باید بصورت از تاریخ تاریخ در بالای صورت وضعیت قید شود. برای مثال چنانچه کارکرد از ۱۵/۱/۸۲ قید شده باشد (نظام کار طی این صورت وضعیت از ابتدای روز ششم شهریور تا انتهای روز پنجم آبان تلقی می‌شود) یعنی تعداد روزهای کارکرد برابر است با ۱۶ روز که ۱۶/۱۵ از دوره سه ماهه دوم و ۱۵/۱۴ از دوره سه ماهه سوم سال ۱۳۹۲/۱۰/۱۴ شده است.

پیمانکار

ناظم

هشدار

کارخانه

از تاریخ تا تاریخ

صورت وضعيت موقت شماره

دوره مبنای پیمان: سه ماهه سال

فهرست بعای رشته: